

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A holnap.

— Fővárosi levél. —

Budapest, április 3.

Sirva tettük örök nyugalomra az egész nemzet osztatlan kegyeletétől kisérvé hazai földbe — kivánsága szerint — neje és leánya mellé. Elsiratta a nemzet, Magyarország népe, és volt világra szóló gyászpompa, aminőhöz hasonlót aligha látunk egyhamar.

De az életnek is vannak elutasíthatlan kívánságai, jogos igényei. S amint a családi életben is az idő enyhíti a legmélyebb és legsúlyosabb fájdalmakat, enyhíteni kell a nemzet fájdalmait is, mert neked élned kell, oh nemzet!

A társadalomnak ép úgy mint a törvényhozásnak erkölcsi és vissza nem utasítható kötelessége a mindennapi élet sürgős kívánalmainak eleget tenni, s legkevésbé az a nemzet lehet hivatva gyászba borult csüggedéssel a haladás útján megállni, amely Kossuth Lajos emléket véste szívébe, ama Kossuthét, aki egész életén át csak munkát, kötelességteljesítést és előre haladást tanusított.

Ep azért fel kell venni az országgyűlésnek munkálkodása fonalát, melyet egy oly emlékezetes és nagyfontosságú általános vita bezárásával szakított meg az ünnepek előtt.

Igaz, Kossuth halála folytán a képviselők, majdnem kivétel nélkül, mind Budapesten maradtak és így nem mehetett teljesebbé azon jogos kívánságuk, hogy néhány napra hazautazhassanak s gazdaságuk után nézhessenek. Ezen szempont-

ból csakugyan méltányos az a kívánság, hogy az ülések ne ezen a hét folyamán, hanem csak a jövő hét kezdetén nyitassanak meg újra. De akkor aztán okvetlenül meg kell kezdeni a munkát és pedig feltétlenül a házasságról szóló törvényjavaslat feletti tárgyalás folytatásával.

El kell ugyan készülnünk arra, hogy különösen az egyházpolitikai reformok ellenségei a szélsőbaloldalon, támogatva természetesen a nyíltan bevallott ultramontánok által, azon lesznek, hogy még Kossuth halálából is tőkét faragjanak a szabadelvű reformok megbuktatására, vagy legalább azoknak minél továbbra való elhalasztására.

Ezek az urak fel fognak szólalni a képviselőház első ülésén a napirend előtt, mindenféle recriminációkkal és szemrehányásokkal állva elő, de valami tényleges követeléssel nem léphetnek fel és így határozat hozatalnak vagy tényleges tárgyalásoknak úgy sem lehet helye; ha pedig határozott indítvánnyal lépnek fel, azt ki kell nyomtatni, és ha a ház beleegyezik, napirendre tüzetni, vagy a képviselőház szavazással úgy dönt, hogy egyáltalában tárgyalatni sem engedi az indítványt.

Ha megvizsgálja az ember ezeket az állítólagos gravameneket, a legnagyobb igyekezet mellett sem lehet kitalálni, hogy mit is akar az ellenzék.

Az első kifogás — és ez egészen véres száju — a ház elnöke ellen fordul.

Hát mit kívánnak a tisztelt urak, Bánffy Dezső bárótól? Tán azt, hogy osztozzék az ő politikai nézeteikben?

Azt hiában fogják éppen ő tőle kívánni. Vagy utólag akarják arra szorítani, hogy jelen lett legyen Kossuth Lajos temetésén? Ezt most már nem lehet megcsinálni. Vagy nem elég jók és előkelők nekik *Andrássy Tivadar* gróf és *Perczel Dezső*, a Ház alelnökei, a kik ott voltak a képviselőház tagjainak élén? Mellesleg megjegyezzük még azt is, hogy a szabadelvű pártiak sokkal nagyobb számban voltak, mint az összes ellenzékiek.

Hisz a ház határozata egészen világosan úgy szól, hogy az elnök állítja össze a küldöttséget, a mely a temetésen a képviselőházat képviselni fogja, de arról, hogy e küldöttséget az elnöknek kell vezetni, egy szó sem volt a határozatban, amint hogy ezt a ház különben sem rendelhetné el, mert csak nincsen fegyelmi joga az elnök felett.

Hát Magyarországon már azt is rossz néven veszik, hogy ha valaki hiven és buzgón megfelel kötelességének, mint egyházi gondnok is? — Ez a legujabb kifogás. *Bánffy Dezső* báró a képviselőházban történt elfoglaltsága folytán úgy is kénytelen volt a kerületi egyház gyűléseit már háromszor elhalasztani és most már az egyház fontos anyagi és erkölcsi érdekeinek csorbitása nélkül lehetetlen volt az egyházgyűlés megtartását tovább halasztani. Ott Bánffynak kellett elnökölni. Hogy merik ezt komolyan kifogásolni? A mi pedig a szónoklatot illeti, tisztelet Bánffy okosságának és eszének, kiválóbb egyént nem lehetett volna találni Jókainál, a nagy költőnél, kinek beszéde, a halotti bucsuztató beszédek ezen

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A három testőr.

(Bohózat 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz. Első ször adatott az aradvárosi színházban 1894. április 3-án.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

(K. M.) Az ismeretlenség homályából, mint kész író lépett a szigoruan és kiméletele nélkül ítélő kritika és bárkit is kifütyülni kész közönség elé — Herczeg Ferencz.

A napilapok vonal alatti részén, a tárczavonatban jelent meg pár évvel ezelőtt mind sürűbben Herczeg Ferencz neve és a közönség olvasta örömmel, a kritika pedig még várt nyilatkozatával. Mikor aztán „Fenn és lenn” regényét a kritika egyhangú dicsőrérettel halmozta el, bár jellemző képességét kissé kifogásolták, akkor Herczeg Ferencz írói neve meg lett alapítva.

Pedig Herczeg Ferenczet nem valami tradíció, nem különös hajlam, vagy talán reá kényszerítés vitte az írás mesterségére, hanem ugyszólván — a véletlen.

Rövid és egyszerű a története. Herczeg Ferencz joghallgató volt még akkor, midőn egy vidéki városban részt vett egy bálon, hol igen sok tiszt is volt jelen. A tiszték egy hölgygyel szemben igen különösen viselték magukat, mely viselet a fiatal Herczeg Fe-

renczet, ki már akkor tartalékos huszár hadnagy volt, igen felingerelte.

Odament az ezredeshez és kérte, hogy a tisztéket megbotránkozató viseletökért parancsolja ki a bálteremből. Hát ez meg nem történt ugyan, hanem párbaj, az lett belőle.

Es Herczeg Ferencz, mikor kiálltak oly biztosan lött, hogy a g y o n l ö t t e e l l e n f e l é t. Ebből a párbajból kifolyólag aztán bekerült az állami fogházba.

A fogház unalmas élete ébresztette fel benne azt a gondolatot: hogy talán tudna ő írni is valamit.

Es megpróbálta. Hogy sikerült, azt úgy hiszem bizonyítani felesleges.

A „Gyurkovits leányok” híres dolgai a férjvadászat terén ország szerte ismeretesek; „Mutamur”-ja fényes lapjai az elbeszélő költészetnek; „A dolovai nábob leánya” már majdnem az összes színpadokat bejárta, mindenütt győzedelmeskedve és most új alkotással állt elő: „A három testőr”-rel.

„A három testőr”-nek sokféle ágazó cselekménye és sok alakja úgy tűnik fel, mintha Herczeg Ferencz Csiky-epigon akarna lenni, hanem az a levegő, melyben alakjait mozgatja, azok a helyek, hol cselekménye lejátszódik, ellent mond ennek.

„A három testőr” vázlatos meséje a következő.

A „Három testőr” hőse Pollacsek J. Tamás (R ó n a s z é k i) borkereskedő, a ki

mindenkit pisztolya csöve elé állít akar csak egy görbe nézésért. Roppant féltékeny a becsületére és különösen a becsületbeli ügyek lebonyolításánál kinos aprólékossággal ragaszkodik a formák betartásához. Azelőtt ő egy igen békés, bora hemisítésével beérő polgárember volt, a ki párbajképtelenségével henozegett s fittyet hányt a világ ítélletének. Mióta azonban a „V i h a r” című lapban az állt róla, hogy ő száz darab feldobott négykrajczáros közül kilencvenkilenczet röptiben lött le s el volt róla mondva, miképen hívott ő ki Odessában három czári testőrt egy görbe nézésért, a kik közül kettőt agyonlőtt, a harmadiknak pedig mivel bocsánatot kért, megkegyelmesett, azóta mindenki retteget tőle. Az a história a három testőrrel ugyan egészen más-ként esett meg, Pollacsek ur maga mondta el Rátkynak, a „Vihar” felelős szerkesztőjének (F e n y v e s i) hogy Hortovaival (S z e n d r e i) egy kikiáltott párbaj krakélerrel ne kelljen megverekednie, hogy ő Odessában utaztában találkozott három testőrrel, a kik ugratták, megtánczoltatták őt s ő megtett mindent s nem kért elégtételt. Rátky pedig ezt a fentebb elmondott mesét betéttette a lapjába, hogy ezzel rájesszen Hortovaira, a mi sikerült is neki. Ez a krakéler olvasván, hogy milyen rettegett lövő Pollacsek ur, a legalázatosabban kér tőle kegyelmet és bocsánatot. A mire azonban Rátky nem számított, az volt, hogy Pollacsek ur maga is elhitte azt

remeke annyira megtudta indítani és egyszerűs mind fellelkesíteni a jelen levőket, hogy még Kossuth fiai is sirva borultak Jókai nyakába. Pedig ha Bánffy jelen van okvetlenül ő neki kell tartania a beszédet és így Jókai beszéde, az ünnepély legkimagaslóbb pontja, elmaradt volna.

De különben kiabálhatnak az ellenzéken akár mennyit, az egész ház kétségtelenül Bánffy mellé sorakozik e kérdésben!

A másik sérelem, a kormány távolmaradása az ünnepélyről. No csak ilyenekkel álljanak elő. Erre igen rövid a válasz. A miniszterek egyszerűen nem mentek el az ünnepélyre s ők semmiképp sem felelősek a törvényhozásnak azért, hogy ők a kegyeletnek külső formáját magukra nézve miképp határozzák meg. De ha végre bizalmi kérdéssé teszik, meglátja az egész világ, hogy mily nagy többséggel rendelkeznek Wekerle és miniszter társai.

Ez a kérdés tehát szintén elesik, ép úgy, mint a hogyan elesnek a többi kívánalmak az ellenzéknek, a melyek különösen Kossuth érdemeinek törvénybeiktatására vonatkoznak. Ezt a ház már nem is tárgyalhatja többé ez ülészakban; Justh Gyula és Herman Ottó indítványainak elvetése következtében a házszabályok értelmében ez a kérdés ezen ülészak alatt szóba sem hozható.

Marad tehát az a félelmes kérdés: Miért alkalmazott katonákat és rendőröket a belügyminiszter?

Ez volna a legkívánatosabb kérdés, mert akkor legalább meg fogja hallani ország-világ, hogy milyen rakoncátlansággal kellett megküzdeni a fővárosi rendőrségnek, és hogy ha volna kifogás, ez csak az lehetne, hogy nagyon is kíméletesen bántak a csöcselékekkel eleinte és nem kergették őket széjjel nagyobb erélyvel azonnal. Ebben az ügyben azután még a mérsékelt ellenzék is a belügyminiszter mellett fog szavazni. Az a nagy riadalom tehát csak üres szószaporítás, még az a fenyegetés is, hogy a szélső baloldal néhány tagja az első ülésen Bánffyt még szóhoz sem engedí, olyan lármát csapnak. Isten neki, ezzel ugyan

nem sokat érnek el, mert Bánffy rövidesen felfüggeszti az ülést és ha majd tíz percczel később megnyitja, majd meglátjuk, hogy hány zsákkal telik a lármából a szélső baloldal nagyobb dicsőségére.

Erdekes adalék a magyar paraszt józan gondolkodásához, a mit tegnap, a temetés alkalmával tett megjegyzések közt hallottunk. Az egyik paraszt egyre azt hajtogatta: Mégis jó a király, a ki megengedte, hogy Kossuth Lajos hamvait akadálytalanul hazahozzák és hogy Kossuth fiai köztünk maradhassanak; a másik meg: Nagyon jó ember az a Jókai, az a nagy költő, a ki ilyen isteni beszédet tartott, pedig azt mondják, hogy a multkor, mikor jubileuma volt, melyen részt vett az egész Magyarország, csak egy ember feledkezett meg Jókairól: és az Kossuth Lajos volt.

(y)

BELFÖLD.

A ház ülése.

A képviselőház legközelebbi ülését — mint az „Orsz. Ert.“ illetékes meghatalmazás alapján írja — a j ö v ö h é t f ő n a f. hó 9-én, d. e. 10 órakor tartja. Ezen intézkedés különösen azért történt, hogy a képviselőház tagjai, kik alig élvezhették a húsvéti szünidőt, az utóbbi napok fáradsalmait kipihenhessék.

Bécsből.

— Eredeti tudósításunk. —

— Április 2.

Hogy miként itélik meg a helyzetet az osztrák fővárosban, arról a „Pester Corr.“ avatott forrásból a következő érdekes tudósítást közli:

„Mérvadó helyen már tegnap délután kimerítő tudósítást kaptak a nagyszerű temetési ünnepélyről, mely Budapestet és egész Magyarországot izgalomban tartotta. Csodálattal és bámulattal vettek tudomást a példátlan önfelegyelemről, melyet a százezrekre rugó sűrű néptömegek órákon át gyakoroltak; a lakosság magatartása és a kegyelet tényének egész lefolyása, egyenesen kimondhatjuk, ragyogó visszfényt vetett Budapestről Bécsbe és legilletékesebb helyen kitűnő benyomást keltett.

Ha már eleve nagy és legyőzhetetlen bizalommal voltak a magyar nemzet politikai

érettsége és méltóságteljes lovagiassága iránt: most, miután a néptömegek a temetésnél oly bámulatos méltóságot és rendet tanúsítottak, és a nagy gyásznyilvánítás fenkölt nyugalmát a legkisebb kihágás sem zavarta meg, a legközelebbi napok miatt éppen nem aggódnak s bizton számíthatnak rá, hogy a népképviselő méltóság, komolyság és tapintat tekintetében nem fog ama tömegek mögött maradni, melyek közt a legturbulensebb és legmegbízhatóbb elemek is ott voltak és e kényes napon mégis úgy viselték magukat, akár a legfinomabb műveltségű szalonemberek gyűlése. Ha még azok is, kiket különben a „csöcselékek“ elnevezés alatt szoktunk összefoglalva érteni, — Budapestnek most természetesen nem volt csöcseléke, — ha még azok az elemek is, melyekben másutt mindenütt s egyébként Budapesten is a legszélesebb alapja és legkiadóbb táplálóforrása van a kihágásnak és illetlenségnek, elég tapintatosak tudtak lenni, hogy épp oly alkalommal, mint a tegnapi egy irányban se okozzanak megbotránkozást: mértékadó helyen itt bizton számíthatnak rá, hogy a politikai pártok is fenn fogják tartani e pontban a békét és a törvényhozásban a rendszer munkának adnak helyet, s természetesen rekriminációkat és vitát nem vonszolnak előtérbe.

Ez értelemben kitűnő benyomást gyakorolt a tegnap este érkezett jelentés, hogy Kossuth Ferencz a képviselőház szélső-baloldali csoportjainak fogadásánál megint a szeretetnek és békés viszáltyalan egyetértésnek ama szavait használta, melyekkel a hazai földre léptekor oly szépen, méltóságosan és tapintatosan élt, sőt ezuttal még tovább ment s határozottan visszautasította azt, hogy jelenleg politizáljanak, vagy éppen politikát csináljanak. A szélső csoportokhoz tartozó képviselők remélhetőleg megértették e gyengéd intelmet önmagukra vonatkozólag és megszüntetik azt, vagyis a képviselőházi tárgyalások újból leendő megkezdésekor nem fognak oly hurokat pengetni, melyek a nekik is szent sirnyugalmát zavarnák, a halott fiainak kegyeletét a legérzékenyebben sértenék.

Ami a magyar kormányt illeti, melynek e mozgalmas napokban oly felette nehéz szerep jutott osztályrésztül, nem lehet elég határozottan hangsúlyozni, hogy az sem külön instrukciókat nem

a mesét, vontcsövű pisztolyokat vásárol és most úgy henczeg a társaságban, mint a legistentelenebb párbajhős.

Pollacsek ur henczegéséből várná most az ember a darab további menetét és lesi azokat a furcsánál furcsább szituációkat, melyekbe ezt a nevetségesen gyáva nyárapolgárt az ő rettentő hira keveri. Ezt a csapást mutatja is a szerző a nézőnek a mértéktelenül hosszú első felvonás végén, melynek egész folyamata alatt hiába lessük a tulajdonképeni mese kezdetét. Miután végignézte velünk Pollacsek ur üzletvezetőjének (B a l a s s a) huszonöt éves jubileumának megünneplését, az ilyen jubileummal járó minden banalitást és laposságot az ünnepi beszédekkel együtt amugy sóltanul megettetett velünk, egy három irányba ágazó cselekvény alapját rakta le: az egyiket ismerjük már, Pollacsek ur párbajhőssé lesz. A másik Rátkyt, „Vihar“ szerkesztőjét érdekli. Rátky ugyanis ma este egy kocsiba szálló hölgyben (apró lábáról!) fölismerte az ő hajdani imádotját, Nyári Róza színésznőt (R ó n a s z é k i n é) s halotta, a mint az őt kísérő ur, Pollacsek pinczéhez indította a kocsit. Utána jött tehát az ő barátjával, Flóris báró képviselő úrral (T o m p a)

Nyári Róza csakugyan, mint Rátky sejtette, Pollacsek feleségévé lett, a ki neje multjáról semmit sem tud. Rátky pedig lovagias ember, a ki a megijedt asszonyt menten megnyugtatta, hogy nem fogja őt elárulni. Ugy sejtjük azonban, hogy ők ketten bőviteni akarják majd azt a történetet, melyről Pollacsek urnak nem szabad tudnia. A harmadik

mesetonal Flóris báróra tereli a figyelmet. Ez a fiatal képviselő Rátky tanácsára szemet vetett Pollacsek ur Liza niéce-jére (D e l l i Emma) jobban mondva annak gazdag hozományára. Legalább megkéri Rátkyt, hogy csináljon neki a leány előtt reklámot. Ez a Liza a legfurcsább teremtes, a ki valaha világot jelentő deszkát taposott. Huszonkét esztendő és mélységesen megveti az üzletembereket az ő lapos prózai gondolkodásukkal. Csak olyan emberhez tudna menni, a ki imponál neki, ilyet azonban nem talál.

Emellett azonban fífikusabb és számítóbb mindezeknél az általa lenézett üzletembereknél. Az ő nagybátyjával pl. a következő szenális üzleti stiklit viszi véghez. Azt mondja neki: „Te négy és fél perczentet fizetsz nekem anyai örökségem után, a miből, mivel kiskorú vagyok, egy fél perczent az árvaszéket illeti. Ha nagykorúsitanál engem, akkor azt a fél perczentet magadnak tarthatnád.“ Pollacsek csakugyan nagykorúsítja őt s midőn kezében van az erről szóló okmány, egyszerűen felmondja nagybátyjának a tőkét és a konkurrenshez való átpartolással fenyegeti arra az esetre, ha üzlettársá nem tenné meg. Hát persze, hogy Pollacsek ur megteszi üzlettársává, de a szép kisasszonynak ez az élelmes kapcsisága abszolúte nem teszi őt szimpatikus, vagy akár csak plausibilis hőmérőjévé annak a szerelmi históriának, mely a második felvonásban folytatódik s a harmadikban házassági véget ért.

Amellett ez a leány valóban — mint Rátky mondja — igen elbizakodott aranyhalacs-

ka, aki oly pökhendi módon beszél, mintha Pollacsek ur pinczéjének egyik százhektoliteres hordóján állana, és az a hordó tele volna az ő hozományával. Rátky négyesre akarja angageálni, ő azonban egy bejelentett kérést vélvén benne, kijelenti előre is, hogy ő már legalább husz embernek adott kosarat és Rátky most éppen a huszonegyedik. Amire ez az újságírótól csak kitelhető malicziával megjegyzi, hogy nincsenek olyan sürgős adósságai, melyek őt önagysága keze megkérésére indítanák. Amivel halálosan megsérti önagyságát, de egyszerűen imponál neki.

Ez a fordulat, mely szintén az első felvonás végén van, a negyedik bonyodalomra nyit perspektívát. Ugy látjuk, hogy Flóris báró kergeti majd Lizát, Liza pedig Rátkyt. Történik is olyas féle, de egészen más irányban.

Fájdalom, ez a három, illetve negyedfél kilátás közül egyik sem válik be. Mindegyikből csak egy csipetnyit kapunk, aztán összegabalyodnak olyatén módon, mint négy czer-naszál, melyeknek szétoldásával nem lévén érdemes bajlódni, az egész csomót egyszerűen eldobja az ember.

Pollacsek ur a „Vihar“ szerkesztőségében nagylelkűen megbocsát a meghunyászkodó krakéler Hortovainak s félelmes híre csak annyiban van hatással a mese menetére, a mennyiben a felesége iszonyu mód megijedt tőle és rémülten fut Rátkyhoz, hogy elkérje tőle az annak idején írt szerelmes leveleket. Rátky már ki is kereste ezeket a leveleket és át is adja őket neki egy kivételével, me

kért, sem kéretlenül nem kapott.

Hiszzen felelős, parlamentáris, magából a népképviselőből eredt kormány, melynek az alkotmány, a törvény, a szabályrendeletek, melyekre megesküdött, jelölik meg az utat, melyen haladnia szabad, haladnia kell: a miniszterek nemcsak a koronának és a nemzetnek, hanem Istennek és lelkiismeretüknek is felelősek azért, hogy mint gyakorolják a végrehajtó hatalmat. Itt, jóllehet a nemzeti kegyelet szabad kifejtésében a kormány igen tág határokat hagyott egészen korlátlanul, mégis a W e k e r l e-kabinet egész magatartásával egészen meg vannak elégedve annyival inkább, minthogy a tegnapi nap tényleg bámulatosan igazolta a legmesszebb menő engedményeket a magyar néptömegek önfegyelmzését illetően.

Es bizton reménylik azt is, hogy a kabinetnek sikerülni fog népszerűségét teljes mértékben fentartani és a reformok nagy művét, mely létjogát, létalapját és életezőlétét képezi, győztesen keresztülvinni. Egy bizonyos: a koronánál nem fog akadályllyal találkozni.

Városi közügyek.

Sorrendje

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi ápril hó 11-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

1. A polgármester jelentése f. évi márczius hóról.
2. A nagym. kir. belügyminiszter ur intézménye a város területén felállítandó új gyógyszerár engedélyezése tárgyában beadott kérvényekre hozott közgyűlési határozatra.
3. Beregvármegye közönségének felhívása II-ik R á k ó c z y Ferencz szabadsághősnek Beregszászban felállítandó szobrára való adakozás iránt.
4. Arad sz. kir. város közönségének zárszámadása az 1893-ik évről.
5. A tanács jelentése a római katolikus kántori állásnak miként való betöltése tárgyában.
6. A tanács jelentése T o m a György rendőr tizedes és M ó c z Pál közrendőr nyugdíjaztatása iránt.
7. A nm. kir. belügyminiszteriumnak

intézménye a tisztviselők egy részének fizetése emelése tárgyában.

8. A nm. kir. belügyminiszteriumnak intézménye J á n s z k y Odön kiadónak az ellene folyamatban volt fegyelmi vizsgálat alatt visszatartott félfizetésének kiutalványozása iránti kérvénye tárgyában.

9. A tanács jelentése a város mint gyámhatóság által kezelt árvapénzek, továbbá a városi pénztárban kezelt összes pénzek elhelyezése tárgyában.

10. A tanács jelentése T e d e s c h i Viktor-nak 1894. évre számvizsgálóul történt megválasztása tárgyában.

11. Pénztárvizsgálóati jegyzőkönyv.

12. Az ujarad- és vidéki népbank részvénytársaság kérvénye részvényeinek óvadékul való elfogadása iránt.

Arad, 1894. április hó 3.

Kiadta:

INSTITUTORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnemesség: reggel 7 órákor 761.5 milliméter, délután 2 órákor 761.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 9.0, délután 2 órákor C° + 16.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor K. 4, délután 2 órákor K. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 4. —

Változó felhőzet. — Száraz. — Enyhe.

HIREK.

Április 4. Szerda. Róm. kath. naptár: Izidor. — Protestáns naptár: Izidor. — Görög-keleti naptár (márczius 23.): Nikon. — A nap két 5 óra 19 perczkor, nyugszik 6 óra 16 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Heiység: Polgári iskola, földszint.

Április 11. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Április 15. Az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Április 16. Az aradi waggon-gyár részvénytársaság közgyűlése, délelőtt 10 órákor.

Április 19. Aradmegye tavaszi évnegyedes közgyűlése, délelőtt 9 órákor.

Május 6. Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órákor.

Kossuth-gyásznap.

Az aradi izr. imaházban ma tartják meg a gyásznapot Kossuth Lajosért. Erre vonatkozólag a következő sorokat vettük:

Meghívás a kegyeletes gyásznapra, mely a nemzet nagy halottja, dicső emlékü Kossuth Lajos lelki üdvösségeért 1894. évi április hó 4-én délelőtt 11-órákor az aradi zsinagógában tartatni fog.

Bing Vilmos,
elnök.

A gyásznap sorrendje:

1. Szózat (kar).
2. Előima (főkantor.) nyílt frigyláda előtt.
3. Zsoltár 16. (főkantor és kar) nyílt frigyláda előtt.
4. A „Kossuth” névnek megfelelő imarészek a 119. zsoltárból.
5. Gyászdal zsolt. 103. (főkantor és kar.)
6. Emlékbeszéd és áldás (főrabbi.)
7. Hymnus (kar.)

— A légszeszgyár megváltása. Arad város villamos világításával kapcsolatosan felmerült az aradi légszeszvilágítási társulattal fennálló szerződés értelmében a légszeszgyár megváltásának kérdése is. Minthogy a város a felmondási határidőt elmulasztotta, a tanács kérdést intézett a társulathoz, hogy hajlandó-e a megváltásba belemenni, mire a társulat kijelentette, hogy a maga részéről a megváltás elé akadályt nem górdít. A megváltás módjait megállapítása tárgyában a légszeszgyári megváltási bizottság ma délután 4 órákor Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklése alatt ülést tart.

— Ki akar szavazni? Aradváros adóügyi osztálya ez uton is figyelmezteti az adózó polgárságot, hogy mult évi adóhátralékát e hó 15-éig fizesse ki, mert különben kihagyják nevét a választók jövő évi listájából.

— Városi közgyűlés. Arad város köztörvényhatósági bizottsága április havi rendes közgyűlést 11-én, d. u. 4 órákor tartja. A közgyűlés sorrendjét lapunk más helyén közöljük.

— Kiténtések. A király, mint értesülünk Krancz József belügyminiszteri tanácsost a magyar nemesség adományozásával „vasvári” előnévvel, karstenfelsi Pacor Vilmos közös hadseregbeli ezredest, a magyar nemesség adományozásával „hegyaljai” előnévvel,

lyet az imént olvasott el és szórakozottságában letet: az asztalra.

Ezt a levelet észrevette és elolvasta Hortovai, akinek jobb dolga sincs, minthogy besugja ezt a dolgot Pollacseknek, a ki feldühödve ront be a szerkesztőségbe, hogy pisztolya csöve elé állítsa családi békéje felülőjét. Megjegyzendő, hogy Hortovai nemcsak a levelet látta, hanem Pollacseknek is fölismerte a sűrű látvány dacára. Pollacsek ur előtt azonban Liza nagysám is jelentkezik a szerkesztőségben, aki szintén látta sógornőjét midőn Rátkyhoz ment. Liza meg akarja magát bosszulni a rajta elkövetett sértés miatt, amellyel a féltékenység is bántja, biztosra veszi, hogy Róza a Rátky szeretője annál is inkább, mivel ő is megtalálta és magához vette azt a künnfelejtett kelet nélküli való szerelmes levelet. A boszuja igen mulatságos. A kezébe veszi Rátky ifjúkori verskötetét és iszonyuan dicséri. Rátkyra ez oly hatással van, hogy letérdel előtte és bevallja szerelmét. „Csak ezt akartam elérni”, mondja diadalmasan Liza, most már kijelenthetem, hogy a versei gyalázatosan rosszak s hogy maga sem különb, mint egy dresszirozott elefánt a cirkusban. A mire Rátky azzal vág vissza, hogy az egész csak komédia volt az ő részéről, egy fogadás megnyerése céljából, melyet Flórisal kötött, hogy ő t. i. husz percz alatt akármelyik leánynyal el tudja hitetni, hogy halálosan szerelmes. Ezen aztán Liza bosszankodik, hogy szinte sirva fakad.

Ezután ront be Pollacsek ur, a féltékeny férj, a kit azonban rögtön lefűlelnék azzal,

hogy a felesége, a ki rejtekéből előlép, Lizával együtt jött el a bécsi telefon hallgatása céljából. Minden rendben volna most már, ha az az áruló Hortovai nem említette volna föl a szerelmes levelet. Széthányják a szerkesztő ur papirosait, de a levelet nem találják, mert az Liza nagysám zsebében van, a ki minden ok nélkül ezt el is árulja, kijelentvén, hogy majd csak holnap fogja átadni. Ezzel végződik a második felvonás.

Ismételjük, ez a második felvonás brilláns, de semmit sem nyújt abból, a mit az első ígért. Rátky és Pollacsek néppenséggel nem akarják megújítani a régi viszonyt, Flóris képviselő ur türelmes várakozással lesi, hogy Rátky reklámot csináljon neki a leánynál, Pollacsek ur hősisége pedig csak épp annyit ér, mint előbbi gyávasága.

A harmadik felvonásban pedig épenséggel nem kapunk semmit. Még reméljük, hogy Rátky, a ki most már halálosan szerelmes Lizába és Flóris között, a ki a hozományra spekulál, most kenyértörésre kerül a dolog, de Flóris inkább leteszi a doktorátust és lemond a leányról. Liza is, miután még nehány sor veszekedett Rátkyval, boldogan a keblére borul. Pollacsekkel pedig elhitetik, hogy az a hirhedt levél nem a feleségére, hanem Lizára vonatkozik, mire ő bocsánatot kér, igaztalanul rágalmazott feleségétől. A bocsánatot meg is kapja azalatt a feltétel alatt, hogy soha sem nyúl többé pisztolyhoz.

Ha hibát akarnának keresni, úgy lehetne kifogásolni a meseszöveget, melynek alapján sok mindent lehetne kifogásolni, hanem Her-

czeg Ferencz írói rutinja feledtetni tudja velünk „A három testőr” gyengeségeit, mely jóval hátrább áll a teljes szinpadai sikert aratott „Dolcivai Nábob leánya”-nál.

Ha „A három testőr” rossz darab lenne, úgy a mi színészeink megmentették volna. Ez a pár szó jellemezze az összjátékot.

Pollacsek Rónaszéki játszotta anynyi természetes humorral, olyan istenáldott jó kedélyvel, kiaknázza a szerep minden szavát, hogy már megjelenése elég volt mosoly fakasztásra.

Liza kedves szerepe jó kezekben volt Delli Emmánál. Elevenen, ügyesen, szavainak élt adva játszotta meg.

Rátky kitünő alakját még most nem tudta kellő érvényre emelni Fenyvessi. Nem volt biztos szerepében. Már pedig a premier megkívánja, hogy a szereppel tisztában legyen a színész.

Mondhatom, hogy epizód alakjai legjobban sikerültek Herzegnek. Kosniczkyt Flóris Pista olyan bravourral játszotta meg, hogy ez a szerep egyedül képes volna megmenteni egy darabot. Maszkja, hanghordozása, egész viselkedése kitünően jellemezte a „lengyel nemes”-t.

Gál Gyula, Szendrey, Balassa, Rónaszéky né, Czabó helyes összjátékkal csak emelték a darab sikerét.

A rendezés kissé késő, no de hát premier volt. A közönség különben igen jól mulatott.

Kócs Ottót, a budapesti zálogházak igazgatóját a királyi tanácsosi czimmal, Sugár Sándor csornai lakost a Ferencz József rend lovagkeresztjével és Kovács László marczali-i lakos volt községi bírót a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki.

— Az aradi nők gyűjtése Kossuth szobrára. A vöröskereszt-egylet által kibocsájtott iverken adakoztak, 14 frt: Granichstädten testvérek; egyenkint 10 frt: Kinczig Jánosné, özv. Kinczig Józsefné; egyenkint 5 frt: Hász Sándorné, Walder Gyuláné, Gammerszky-Rotter Irma, Szathmáry Gyuláné, Kristyóry Jánosné, Sallay Béláné, Taganyi Istvánné, Steiner Jakabné, Lukács Gyuláné, özv. Schäffer Adolfné, egyenkint 3 frt: özv. Vécsey Károlyné, Herman Gyuláné, Weidenfeld Istvánné, Schusster Henrikné, Péterffy Antalné, Sarlott Domokosné, Wadovszky Gusztávné, Erdődy Ignáczné, Bing Edéné, Szabó Zoltánné; egyenkint 2 frt: Posgay Lajosné, Weiler Rezsóné, Fényes Dezsőné, Halmay Andorné, Petrovits Mihályné, Domány Józsefné, Löwinger Gyuláné, Marschall Lajosné, Wittmann Károlyné, Mayer Miksáné, Hirschman Vilmosné, özv. Rosenthal Jakabné, Mittler Ilona, özv. Kertay Ivánné, Edvi Illés Lászlóné, Tisch Mórné, Póka Mária, Heeger Juliska, Kristyóry Mariska, Kádas Kálmánné, Steiner Ferenczné, Ursits Anna, Abelesz Zsigmondné, Gellényi Ernőné, Kneffel Károlyné, Fetter Gézané, Gyulay Mária, Traytler Antalné, egyenkint 1 frt: Berger Róza, Földes Jánosné, Dancs Ferenczné, Gammerszky Alice, özv. Szeosánszky Lázárné, Kron Kálmánné, Mandl Mórné, Vas Sándorné, Avarffy Irénke, Ortutay Béláné, Kosztolányi Imréné, Dally Elekne, Baczó Frigyesné, Gebhardt Istvánné, Wallfisch Arminné, Aknay Andorné, Kabdebó Jánosné, Takács Manóúé, Róth Henrikné, May Jánosné, Sonnenfeld Károlyné, Herozel Julia, Domány Mariska, Domány Emília, özv. Hanekné, Földes Kelemenné, Avarffy Gézané, Zemlányi Sándorné, Tones Edéné, Puskás Istvánné, Medveczky Edéné, Isztray Mariska, Kovács Jakabné, Munkácsy Károlyné, Mistét Sándorné, Bakonyi Károlyné, Schweiger Lajosné, Löwinger Miksáné, Javor Gyuláné, Vas Gusztávné, Fejér Gyuláné, Schäffer Szidónia, Szontagh Gézané, Assael Adolfné, Maresch Gyuláné, Beck Alajosné, Klein Sámuelné, Avarffy Ferenczné, özv. Marossyné, Kovács Vinczéné; — egyenkint 50 krt: Murádi Jolánka, Philippovich Emilia, Farkas Augustza, Farkas Leopoldina. Összesen 222 frt.

Az izraelita nőegylet adakozási iveri még nem folytak be, miután a gyűjtés (melynek első részét: 36 frtot beszállították) még nincs befejezve.

— Az új hadosztály parancsnok. A 17-ik hadosztály, melynek élén oly rövid ideig állott a nyugalomba vonult Wannisch altábornagy, rövid idő múlva új parancsnokot kap: Pokorny kassai tábornokban, ki közelebb elfoglalja állomását s májusban lesz kinevezve altábornagygyá.

— Kossuth-ünnepély Soborsinban. Soborsinban — írja levelezőnk — vasárnap délután az izr. imaházban Kossuth Lajos lelki üdvéért gyászünnepély tartatott. Megjelentek azon az önkéntes tüszöltő-kar, az intelligencia és nagy vidéki közönség. A megható ünnepélyen Gottlieb Ferencz rabbi igen csinos gyászbeszédet mondott, megemlékezve Kossuth multjáról, életéről. A gyászszertartás alatt Arnold János tanító növendékeivel a „Hymnus“-t és a „Szózat“-ot énekelte.

— Jegyzőválasztás. Zsigmondházán ma ejtik meg a jegyzőválasztást Ortutay Gyula központi főszolgabíró vezetése alatt. A választás egyhangú lesz, mert az állásra a jelenlegi helyettes jegyző, Vajsa Antal az egyedüli pályázó.

— A kurticsi jegyzőség tudvalevőleg Botta Döme lemondása folytán üresedésben van. A jegyzői állás betöltésére Ortutay Gyula központi főszolgabíró már kihirdette a pályázatot. A kellőképp felszerelt pályázati kérvények az említett főszolgabíróhoz április hó 17-én d. u. 5 óráig nyújtandók be.

— Antiszemita bolondgomba. A berlini „Antisemitische General Anzeiger“ című lap

Kossuthról olyan nekrológot hoz, a mely bizonyára nem fogja eltéveszteni hatását. Németországban már kacagnak is rajta minden körben. A következőket írja a félbolond ciklikiró: „A zsidó-magyar forradalmár, Kossuth Lajos végre meghalt Turuban. Születési névre Kohut Lévinek hívták, később lett belőle Kossuth; felségáruló működését 1830-ban kezdte meg a mikor a párisi „Allianze universelle izraelite“ megkezdte Európaszerte forradalmi agitációját. 1848-ban tagja volt annak a zsidó ötbizottságnak, a mely Rothschild segítségével az állami rendet telforgatta. Angliában zsidó Disraeli, Franciaországban a zsidó Cremieux, Olaszországban a zsidó Mazzini, Németországban a zsidó Marx, és Magyarországon a zsidó Kossuth volt az, a ki a forradalmat csinálta. Csakis az elzsidósodott magyar sajtó képes egy olyan zsidóból, mint Kossuth, nemzeti hőst csinálni stb.“ És ez az ur Berlinben szabadon jár és kényszerzubbony nélkül vezérezikkezik. Hanem legalább antiszemita.

— „Fecském, fecském, édes fecském...“ Márczius s április a melegebb vidéken teled madarak érkezésének hónapja. A gólyák már megjötték és tegnap délután a fecskék is megérkeztek. Képzelné lehet a fiatal, csinos leánykakat, kiknek arcát egy-két sárga napfoltoska tarkazza, mily repeső örömmel és babonás tisztelettel mondogatták a fecskék láttára a csodatevő varázsszavakat: Fecskét látok, szeplőt mosok; fecskét látok, szeplőt mosok... Mert az a hit van a fecskékhez köve, hogy a ki először látja meg az érkező fecskét és kezeivel mintha arcát mosná a fenti szavakat mondogatja, eltűnnek arcáról a rettenetes szeplők. Ti megérkezett fecskék pedig teljesítetek továbbra is köteleességeteket, a mint a nóta mondja: Fecském, fecském, édes fecském, Vidd el az én levelecském...

— A Sonnenfeld és Bing-czég ügyéről tegnapi számában ezeket jelenti a „Magyar kereskedők Lapja“: Arad. Sonnenfeld és Bing czég vagyoniállása most már tüzetesen ki van mutatva s rosszabb, mint aminőnek utolsó számunkban foglalt közleményünk feltűnteti. Az árutartozások 141,078 frtra emelkednek, mely 140 hitelező közt oszlik meg. A további passzívák pénztartozásokból állanak és pedig tartozik a czég az aradi pénztintézeteknek 75,000, a budapestieknek 40,000 frttal. Az aktívák a következők: áruaktár beszerzési értékben 52,000 frt, kertes kintlevőségek 32,000, nagyobb részben behajtható követelések szintén 32,000 frt. A czég 1889-ben már fizetéseképtelen volt és pedig 516,000 frt passzívával. Akkor egyesség jött létre, melyet a czég pontosan betartott s ez okból remélik, hogy a csőd a kedvezőtlen vagyoniállás dacára most is elkerülhetővé válik, ha a hitelezők a czégnek hosszabb fizetési határidőket engedélyeznek.“

— Szalmatűz. Tegnap délután fél 4 órakor Illés Juon Mihály utoza 30. sz. házának udvarán egy rakás szalma meggyulladt. A tűzjelzésre Jóó Béla rendőrfogalmazó és a tűzörség kimentek, de mire kiértek, a tűz már el volt oltva. A kár jelentéktelen.

— Halál a lángok között. Bankis Petru világosi lakos — mint levelezőnk írja — a falu Galsa felőli részén lévő földjén meggyújtotta a szalmatörmelékét, hogy megtisztítsa a földet a gáztól. Időközben odajöttek játszani a két éves Debelák Max és a hat éves Krisán Száva. A játék hevében annyira közel mentek a tűzhöz, hogy a lángok belekaptak a gyermekek ruhájába. A láng egy pillanat alatt elborította a gyermekeket, különösen a kis Debelák Maxot, míg Krisán Szávanak sikerült eloltania a tüzet, s menekülni. — A szerencsétlen Max égési sebeiben két óra multán belehalt.

— Esküvé a királyi házban. A bécsi Burgban jövő hó 30-án fényes esküvő lesz. Karolina Mária Immaculata főhercegnő ünnepi ekkor menyegzőjét Lipót Agost szász-köburg-góthai herceggel. Az ünnepség részleteit már hivatalosan is megállapították s e szerint a jövő hó 28-án este a Burg vigadó-

termeiben nagy hangverseny lesz; másnap a király nagy családi ebédet ad, melyre az összes Bécsben időző főherczegek hivatalosak; az esketés pedig 30-án a Burg plébánia-templomában történik meg. A fiatal pár a nász-utazás után Polában telepszik meg, a hol Karolina Mária Immaculata főhercegnőnek nővére Károly István főherczeg neje is lakik. A menyasszony tegnap kíséretével Prágába utazott, hogy a hradsini alapítványi hölgyektől, a kiknek apátnője volt, búcsút vegyen.

— Meghíusult öngyilkosság. Javoritzky Mari cselédeleány a Tökölly-téri román bérház padlásán tegnap este felakasztotta magát. Már elképzelte mint heveri ki boldogtalan szerelme összes keserűségét a sirban, mikor egyszerre a gerendára kötött uj kötél kioldódott s a leány ajultan zuhant le. Még élve vitték a városházára, ahol egyre csak azt hajtogatta, hogy: „Minek is van szerelem a világon.“

— Nagy idők tanuja. Svidniczky János 48-as honvédszázados, volt telekkönyvi tisztviselő, Ungvárott 87 éves korában meghalt. A megboldogult szabadságharc előtt az osztrák hadseregben szolgált a szabadságharc után pedig polgári foglalkozással kereste kenyerét. Temetésén ott voltak régi honvéd bajtársai is és külön gyászjelentéssel, valamint koszorúval rótták le bajtársuk iránt a kegyeletet.

— Halálos esés. Tegnap délelőtt a pécskai uton Rácz István kocsis oly szerencsétlenül esett le egy liszt szállító kocsiról, hogy a kerék nyakán ment keresztül s szörnyet halt. Holttestét beszállították a felsőtemető halottas házába.

— Dr. Bassó könyve. Dr. Bassó a svéd gyógyomódról egy könyvet írt, a melyet Kossuthnak ajánlott. Ezért Kossuth egy három oldalas levelet írt annak idejében kedvelt orvosának. Ez a könyv magyar fordításban ennek a levélnek hű másolatával és rajzokkal néhány nap mulva jelenik meg. A művet dr. Bassó megbízásából Jutaszky Ödön hírlapíró fordította és adja ki. A könyv jövedelmének felét a Kossuth-szobor-alapra fordítják.

— A bor, az asszony s a fejsze. Tegnap este jelentést tettek a városházán, hogy a Téli utcában egy asszony vérbe fagyva fekszik. Berecz Ferencz rendőrhadnagy és Ötvös Dániel dr. kerületi orvos nyomban a helyszínre mentek s özv. Tanasovits Miklósné szül. Pujka Borbálát találták ott vérző fejjel s — berugva. Bevitték a kórházba s folytatják a vizsgálatot, mert az asszony azt állítja, hogy fejszével ütötték föbe.

— Az orosz trónörökös eljegyzése. A „Köln. Ztg.“ pétervári jelentése szerint, az orosz trónörökösön kívül Sergius nagyherczeg neje is jelen lesz a köburgi menyegzőn. Pétervári körökben azt állítják, hogy az orosz trónörökös eljegyzési Alice hesseini hercegnőt. Azt is beszélnek, hogy Xenia nagyhercegnő lakodalmát elhalasztják és a nyáron kettős menyegző lesz. De erre vonatkozólag egy pétervári táviratunk jelenti, hogy Xenia nagyhercegnőnek Alexandrov Michaelovics nagyherceggel leendő eljegyzését véglegesen juniusra állapították meg.

— Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1894. márcz. hónapban. Nevezetesen: kórházi beteg maradt a mult óról 118 fi, 77 nő, e hóban felvételtetett ápolásra 139 fi, 61 nő, összesen ápolatott 257 fi, 138 nő = 395. Ezek közül elbocsájtott gyógyulva 118 fi, 42 nő, javulva 24 fi, 12 nő, gyógyulatlan 01 fi, 3 nő, meghalt 11 fi, 09 nő, összesen fogyatkozás 154 fi, 66 nő. Maradt ápolás alatt 103 fi, 72 nő, összesen 175, ápolási napok száma 8516.

— Csellal fogott szökevény. Corfuból érkezik a feltűnést keltő hír, hogy a triezsi kereskedelmi bank szökésben levő pénztárnokát letartóztatták. Ausztria-Magyarország és Görögország között tudvalevőleg nincs kiszolgáltatási egyezmény és e miatt, hogy letartóztatható legyen, csebbez kellett folyamodni. Nehány matróz szándékosan kötekedni és verekedni kezdett vele, a minek a következménye az lett, hogy valamennyiöket letartóztatták. Az osztrák-magyar

konzul erre kiszolgáltatása iránt megtette a kellő lépéseket, a tárgyalások azonban még nem fejezték be. Azt hiszik, hogy a pénztárost a verekedés miatt ki fogják utasítani és hogy ezután a trieszti rendőrség megkeresésére újból le fogják tartóztatni. E hír hivatalos meg erősítése még nem érkezett meg.

— Erdélyi Náci kitűnő zenekara az este játszott először Nagy Lajos sörarszékében óriási tetszésnyilvánítása közt a termet zsufozásig megtöltötte közönségnek. Ilyenkor látjuk legjobban, mennyire hiányzik Aradon a jó cigány. A birneves bandát, melyet teljesen kiképzett megboldogult országos hírnevű primás, minden zenezám után zajosan, tüntetőleg tapsolták. Erdélyi Náci árva maradt zenekara ma este ismét hangversenyt rendez, ugyancsak Nagy Lajosnál. Melegen felhívjuk rá a kitűnő cigányzenét kedvelő közönség figyelmét.

— Kirabolt pósta. A ruszpojánai postakocsit Petrova és Ruszpojána közt — mint már jeleztük tegnapi lapunkban — márczius 31-én éjjel kirabolták. Két pénzes zacskót vittek el, körülbelül 3000 frttal. A csendőrséget azonnal értesítették a rablásról s minden irányban elindultak a gonosztevők kézrekerítésére. Ruszpojána, mely a visói szolgabírói járásban van, a gr. Telekies sok ezer holdnyi erdőségeinek eladása után nagy faüzlet központja. A rablók ösmerősök lehettek a helyzettel, hogy annyira tudták a postakocsi becses tartalmát. Más semmit sem raboltak el, csak a két nagy pénzeszacskót s aztán hagyták tovább útjára menni a postakocsit.

— Ehínség Sáros megyében. Már hónapok óta fenyegeti a lakosságot Sáros megyében az ehínség. A megyében egy bizottság alakult, hogy eleséget oszson ki az ehínséggel sújtott nép között. Az állam és ez a bizottság eleséget és tengerit oszt ki, hogy az ehínségnek elejét vegyék. Az ehínség a mako viczi járásban a legnagyobb. Az eddig gazdagság hírében állott telkes gazdáknak is alig van ennivalójuk. Eddig csak a munkára képtelen emberek kaptak segélyt; a tulajdonképeni ehínség csak most fog kezdődni, mert a telkes és jómódu gazdáknak is alig van már betevő falatjuk s ők is már vett élelemre szorulnak.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi polgári takarékpénztár az állami tanítóképző intézet ifjúsági segélyalap javára 10 forintot adományozott, miért ez uton is köszönetet mond Szabó József, igazgató.

— Köszönet. Az aradi polgári takarékpénztár a helybeli királyi főgymnasium és állami főreáliskola ifjúsági segélyező egyesületének 10 forintot adományozott. Fogadjon nevezett intézet e nemes tetteért a segélyezendőik nevében is hálás köszönetünket az elnökség.

— Sikkasztó hadtestparancsnok. Bukarestben, mint onnan táviratozzák, óriási feltűnést kelt Anghelescu tábornoknak, az első hadtest parancsnokának váratlan nyugalomba való áthelyezése. Anghelescu tábornok, ki Károly román király különös kegyében állott, a reá bízott hadtest-pénztárból 1300 frankot a saját céljaira használt fel.

— Havazás a Krímben. Mint a krími félszigetről jelentik, ott tegnapelőtt erősen havazott. Mindenesetre oly természeti jelenség ez, mely a meleg éghajlat alatt alig szokott előfordulni.

— Másodszor. Fialat pár jön ki a templomból. A férj gyöngéden megszólítja az asszonykát. — Mennyire féltél, édesem! Alig merted kimondani az engem boldogító igent!

— Hát apodátokozol ezan! Hisz ma először voltam ilyen helyzetben: De majd ha másodszor leszek, sokkal könnyebben megy.

— Pályázatok. Jegyzői állás a kalocsai törvényszéknél 2 hét alatt, aljegyzői állás a kis-körösi járásbírósnál 2 hét alatt, irnoki állás ugyanott 4 hét alatt, iskolaszolgái állás a nagyváradi állami főreáliskolánál május 15-ig aljegyzői állás a körömdi járásbírósnál 14 nap alatt.

— Apró hírek. Pankotán Kaufman Károly és fia kereskedő cég kárára Mijerczi Stefánia három forint értékű bányonyt lopott. Tagadása ellenére letartóztaták. — Uj-szent-Anna-n Rosenthal Rózától ismeretlen tettes 20 forintot lopott el, hanem a nyomozás folyamán kiderült, hogy Vidácsis Ede a tolvaj. — Gurahánoson Csukker Zsigmond pékmester 18 forint értékű süteményét legénye Suloboda Bálint eladta, a pénzzel nem számolt be. Körözik.

HYMEN.

Lengyel Manó aradi és szegedi butorgyáros folyó hó 15-én esküszik örök hűséget a

makói izraelita imaházban özv. A belesz Hermanné kedves és bájos leányának Bella kisasszonynak.

Nichtenhauser Mór aradi nyomdász április 1-én tartotta eljegyzését Békés-Gyulán Fridmann Salamon ottani kereskedő szép és kedves leányával, Matild kisasszonnyal.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Április 4. (Szerda) Három testőr, vígjáték; (Másodszor.)

Április 5. (Csütörtök) Dolovainábob leánya, színmű; Csillag Teréz vendégfellépésével.

Április 6. (Péntek) Csillag Teréz vendégfellépése.

Április 7. (Szombat) Női harcz és Bálután, Csillag Teréz vendégfellépésével.

Április 8. (Vasárnap) A oszmadia mint kísértet, népszínmű.

* A három testőr tegnapi bemutató előadásáról mai tárczáinkban tudósítunk. A kitűnő bohózat ma másodszor kerül szíre. Ez alkalommal, mint jeleztük, fellép a nagy hírnevű Rutini Bettina kir. udvari magán- és serpentintáncosnő is.

* Csillag Teréz a budapesti nemzeti színház ünnepelt művésznője csütörtökön kezdi meg fellépéseit a Dolovainábob kapitány né szerepével. Pénteken szintén lép fel, ugy szombaton is a Női harcz és Bál utánban. Vasárnap adatik a Csizmadia mint kísértet. Ezen előadásokra, melyekben a művésznő is fellép, jegyek mátol kezdve válthatók színházi pénztárnál.

* A „Próbaházasság” Bécsben. A primadonnákkal a magyar szindarabok is Bécsbe rándulnak vendégszerepelni. Jövő szombaton kerül a viedeni színházban bemutatásra a Próbaházasság, Reiner Ferencz és Buchbinder Bernát német átdolgozásában.

* Az 1848/49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált vállalatból most jelent meg a 9-ik füzet. Gracza György e füzetben az első független magyar felelős miniszterium tagjainak élet és jellemrajzát mondja tömör rövidséggel. E füzet értékét nagyban emeli az 1849-iki székség-pénzek fő fascimilékben való közlése. Igen szép Andrassy Gyula gr. 1848-iki arczképe is, a mely eddig még sehohsem jelent meg. A képek beosztása a következő: A szabadságharc hírlapjai. Mészáros Lázár, az 1848-iki hadügyminiszter arczképe. A pesti rendőrség jelvénye 1848-ban. Honvédszászló szentelés. Kossuth bankó. Rozsnyó város székségpénze 1849-ben (6. ábra.) Windischgrätz felfalja a szabadság bajnokait (Gyűnykép.) A Zichy uradalom székségpénze 1849-ben. Ung és Beregmegyei sóbankó 1849-ben. A zempléni Hegyalja székségpénze 1849-ben (6. ábra.) Andrassy Gyula gróf 1848-ban. Losoncz város székségpénze 1849-ben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentett ügyvéd. Merész, de igaztalan váddal volt vádolva Keresztury István aradi ügyvéd. Az uzsora vádjával támadták meg, melyet tegnap a kir. törvényszék elejtett tökéletes elégtételt adva Keresztury Istvánnak, őt felmentette. Különben a magán vádló is visszavonta vádját, melyet ő maga is elhamarkodottnak nyilvánított.

TÁVIRATOK.

A Kossuth fiuk a szabadelvű klubban.

Budapest, április 3. (Saj. tud. távirata.) A Kossuth fiúvérék ma este fél nyolczkor Podmaniczky pártelnök kíséretében a szabadelvű klubban megjelentek, miután előbb a két szélsőbal- és a nemzeti párti kört felkeresték, és Podmaniczkyknak a lakásán a szabadelvű párt kegyeletét megköszönték. Podmaniczky Kossuth Ferenczet Wekerlehez vezette, Kossuth Lajos Tivadart pedig Rohonczy az összes jelenlevőknek bemutatata. A Kossuth fiuk Csernátornyit igen szívélyesen üdvözölték s a minisztereknek s a jelenlevőknek bemutatatták magukat. — Kossuth Ferencz Szilágyival, Kossuth Lajos Tivadar pedig Lukácsal beszélt hosz-

zasabban a vasuti ügyekről. Mindketten beirták nevüket a vendégkönyvbe, s Kossuth Ferencz ezt írta neve alá: „Azon nap emlékére, midőn minden magyar ember együtt érzett.” Negyed kilenczkor Pázmándy Dénes kíséretében távoztak a klubból.

Kossuth Ferencz levele.

Budapest, április 3. (Saj. tud. távirata.) Kossuth Ferencz érdekes levelet intézett Madarász Józsefhez az Eötvöspárt elnökéhez, melyben kijelenti, hogy a lapok nével nyilatkozatát félreértették. Nem felel minden tévedésre, de egyet eloszlátania kell azonnal. Az őt ért csapás első percétől azon volt, hogy édesapja Kossuth Lajos a nemzet halottja legyen s rövid időre szűnjék meg minden pártviszály s a sir fölött érezzen minden magyar ember egyet, azt, hogy édes atyját vesztette a haza. Egyes lapok azt úgy magyarázták, mintha a pártokra oszlást végleg száműzni óhajtaná. Bár lenne az ország oly független, bölcs és boldog, hogy a pártok jogosultsága elvesznék. Mig ez bekövetkeznék óhajta, hogy foglalja el mindenki meggyőződése sugallta helyét.

„En is, — így végzi levelét — ki atyám nevével elveit is örököltem, és azon elvekből köteleességeket is tanultam, meg fogom találni én is helyemet, meg fogok állani törhetetlenül itthon vagy idegen földön. Ennyit tartottam szükségesnek előtted tisztelt barátom mint a párt elnöke előtt kijelenteni.”

E levélből egy okvetlenül világos, az, hogy Kossuth fia nem a függetlenségi anyapárttal, hanem az Eötvös párttal tartanak. Hogy mit szól ehhez az anyapárt, majd megvállik holnap.

Kossuth emlékének megörökítése.

Budapest, április 3. (Saj. tud. távirata.) Kossuth emlékének megörökítésére az országos bizottság megalakult. Első elnöke Batthyány Géza gróf, s tagjai között vannak Aradvármegyéből: Erbeisz Miklós, Urbán Iván, Wittmann János és Szathmáry Gyula, kir. tanácsos alispán; Aradról: Bing Vilmos, Hász Sándor, Múlek Lajos, és Varjassy József.

Kossuth-nőgyesület.

Budapest, április 3. (Saj. tud. távirata.) Kossuth-nőgyesület alakult Pesten a függetlenségi érzelmű nőkből. Céljuk a hazafias szellem ápolása és jótékonyág gyakorlása. Az egyesületnek eddig 1900 tagja van.

Kossuth Ferencz Czegléden.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) Kossuth Ferencz czeglédi látogatása nem politikai jellegű, csupán kifolyása atyja kívánságának, aki Turinban mondta Ferencznek, hogy a czeglédek jó hazafiak s Kossuthnak legjobb barátai. „Ha egykor teheted, őket látogasd meg első sorban.”

A dunántúli reformátusok részvéte.

Székesfehérvár, apr. 3. (Saj. tud. táv.) Tisza Kálmán, a dunántúli ref. egyházkerület rendkívüli közgyűlésén, melyen elnökölt, meleg szavakban emlékezett meg Kossuthról. Indítványára emléket a jegyzőkönyvben megörökítették, s Papp Gábor püspököt megbízták, hogy nyilvánítsa részvétüket a családnál.

Sajtópör Kossuth miatt.

Szatmár, április 3. (Saj. tud. távirata.) Említettük már, hogy a satmári Szat-

Kitünő, jó minőségű
román és műportland
CZEMENTET

szállít jótállás mellett
az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-
és agyagáru-gyára.

819 7—

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság

XIII. rendes közgyűlésére

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben

1894. évi május hó 6-án délelőtti 11 órakor

fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1893. évi üzletről és a társulat ügyeiről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a társulat 1893. évi üzleti zárszámadás és az igazgatóság által felállított mérleg, valamint az üzleti felesleg hováfordítása tárgyában; határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság három tagjának kisorsolása és ezek helyett három igazgatósági tag választása az alapszabályok 40. §-a értelmében.
4. A felügyelő bizottság tagjainak választása és a volt bizottsági tagok részére tiszteletdíj megállapítása.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt **Aradon**; a társaság főpénztáránál vagy **Bécsben**; Schoeller et Comp. **M/m. Frankfurtban**; von Erlanger et Söhne. **Berlinben**; Louis Kuczynski bankházaknál leteendők, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Aradon, 1894. márczius hó 30-án.

274. 2—2.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság
igazgatósága.

A mindenféle titkos nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ezeltől oly általános közkedveltségben részesült Copaiva-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecakendőzés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 tokcokkával 2 frt 10 kr. 145 3—12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerésztárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott igazgatóság egy évi szükséglete fedezésének céljából mintegy 30,000 kg. valódi kaukuzusi vagy amerikai nyersanyagból készült hazai gyártmányú kőolaj szállításra pályázatot hirdet.

Ezen szállításra vállalkozni óhajtok felkéretnek, hogy zárt ajánlataikat következő külső címmel: „Ajánlat a 2613/894. számhoz” legkésőbb f. évi május hó 5-ig az igazgatósághoz beküldeni sziveskedjenek.

A szállítás feltételei iránt bővebb felvilágosítás az anyag- és leltárkezelési ügyosztálynál a vasuti palotában (II. emelet 9. ajtó) mindenkor nyerhető.

Aradon, 1894. április hó 3-án.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

6402/1894.

379. 1—3.

Hirdetmény.

A közzadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 11. §-a értelmében a folyó 1894. évre kivetett I. II. és IV. oszt. kereseti adó az állandó illetményes állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok IV. oszt. kereseti adója, tőkekamat és járadékadó, ugy ezek, valamint az ingatlan birtokok általános jövedelmi pótdózára, továbbá az 1894—1895. év tartamára való érvénnyel kivetett házbéradóra vonatkozó kivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében azon célból tételnek a városi adóügyi osztály 2. számú helyiségében folyó évi április hó 6-án kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azokat bárki megtekinthetvén, ugy a saját mint a más adózóra kivetett adók elleni kifogásaikat, a hivatolt t. cz. 16. illetve 18. §-a értelmében azon adózók, kik a kifogásolt adónemmel már az előző évben is megrovattak a lajstromok közszemlére tétele napjától, azon adózók pedig, kik a kifogásolt adóközimen ez évben először rovattak meg, ezen adónak adókönyvecskéjükbe történt elbírása napjától számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz címzett bélyegtelen kérvényben előadhassák.

Ha a kérvény I. II. oszt. kereseti adó, föld és házbéradó vagy ezek pótdózája ellen irányul, akkor a polgármesteri hivatalban, ha pedig tőkekamat, vagy IV. oszt. kereseti adó ellen irányul, a kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandó be.

Erről azzal értesítették az adóköteles közönség, miszerint az elősorolt adónembeli sérelmes kivetés ellen a fentebb megjelölt kérelmezési határidőn túl beadandó kérvények a 73911/884. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében tárgyalatlanul fognak visszaadni.

Aradon, 1894. márczius 31-én.

A városi tanács.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a tavaszi idényre

tavaszi idényre

megérkezett és nagyválasztóku újdonságainkat a következő csikkekből n. m. szövetek, cretonok, vailok, francia baletszok, szatlnok, delánek, valamint a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, csavaszok, csilvat és asztalneműekben, nemkülönbön kitünő minőségű nemez és szalmakalapok, legjobb divatu nap- és esernyők, czernaselyem keztyük, harisnyák és nyakkendőkben.

Midőn az eddig irányunkban tenusított b. pártfogásáért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is föntartani, miért is mint eddig ugy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel.

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó”-hoz.

PAPLANOK.